تاریخ علم

تاریخ علم در اسلام و ایران به روایت دکتر علی‌اکبر ولایتی
(مروری بر گذشته - بخش ۱۶)

پیشرفت‌های علمی-فرهنگی در دوران امیر نصر بن احمد سامانی

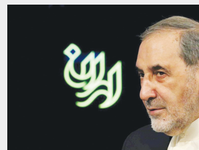

روزنامه «فرهیختگان»، پیش از این، در ستونی تحت عنوان «تاریخ علم در اسلام و ایران» به تبیین مباحث علمی و دقیق تاریخ این مبحث مهم و مطرح در مجامع علمی روز می‌پرداخت. بن‌مایه این رشته مقالات، اساسا مباحثی بود که دکتر علی‌اکبر ولایتی در برنامه تلویزیونی «ایران» از شبکه دوم سیما بیان کرده و سپس، بنا به درخواست‌های متعدد اساتید، پژوهشگران و دانشجویان، جهت تبیین دقیق‌تر مباحث و ارائه مستندات این مطالب، برای چاپ در روزنامه، تنظیم کرده بودند. روزنامه «فرهیختگان» در پاسخ به درخواست‌های مکرر خوانندگان، مطابق گذشته به چاپ این مجموعه ادامه خواهد داد. البته به جهت اتصال و پیوستگی مباحث، پیش از شروع مباحث جدید، نگاه مروری خواهیم داشت به مباحث گذشته که در همین ستون منتشر خواهد شد.

اوج دانش و ادب در عهد سامانیان در دوران امارت نصر بن احمد سامانی دیده می‌شود. در دوران زمامداری او، رودکی کتاب ارزشمند کلیله و دمنه را به‌نظم درآورد. کلیله و دمنه پیش از آن نیز به فارسی برگردانده شده بود، اما از زمان ترجمه این متن به عربی، به‌دست عبدالله‌بن مُقَفَّع، متن فارسی آن از اعتبار افتاد. از این رو، نصر بن احمد رودکی را تشویق کرد که این کتاب را به‌نظم درآورد تا فارسی‌زبانان از خواندن و بهره آن بی‌نصیب نمانند. امروزه رودکی را شاعری متفکر می‌شناسند. در بسیاری از اشعار او اندیشه‌های عمیق فلسفی پنهان است و احساسات انسانی، نظیر غم و شادی، موهبت و محبوبیت، هجران و عشق به وطن، همگی انعکاسی ژرف و عمیق دارند.[1] در روزگار فرمانروایی نصر، کتاب‌های عربی و فارسی بسیاری در بخارا و دیگر بلاد قلمرو سامانی تالیف شد. گفته‌اند در بخارا کتابخانه‌ای وجود داشت که در روزگار خود یکی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌های جهان بود. در آن کتابخانه، برای هر دانشی تالاری اختصاص داده شده بود که در آنجا کتاب‌های مربوط به آن دانش را با نظم و سیاق خاصی در جعبه‌ها و صندوق‌ها چیده بودند.[2] افزون بر وجود کتابخانه‌های عالی در زمان سامانیان، متن‌های دست‌نوشته نیز فراوان و به‌ارزانی به فروش می‌رفته و دردسترس دانشمندان و ادب‌دوستان قرار می‌گرفته است؛ از این‌رو، آموختن صنعت کاغذسازی از چین برای سامانیان بسیار اهمیت داشته؛ زیرا موجب کاهش بهای کاغذ می‌شده است.[3] بدین ترتیب، با تلاش‌های دولت سامانی بر کمیت و کیفیت نظم و نثر افزوده شد. از ویژگی‌های نثر عهد سامانی ساده و طبیعی و نزدیک بودنش به زبان گفت‌وگو بود. در نثر از جملاتی کوتاه و دارای مفهومی روشن و رسا استفاده می‌شد و از صنایع لفظی و لغات مشکل عربی در آن خبری نبود. با چنین نثری که برای بیان مسائل علمی و فرهنگی ظرفیت و آمادگی بسیاری داشت، آثار بسیار ارزشمندی به قلم اهل دانش و ادب تصنیف و تالیف شد که بلاغت ادبی و کمال علمی آنها هنوز هم تحسین‌برانگیز است.[4] ادیبان نامدار این عصر را می‌توان چنین برشمرد: ابوالحسن شهید بلخی، ابوالحسن کسایی مروزی، ابوالحسن مرادی بخارایی، ابوعبدالله فراولوی، عباس بن ترخان سمرقندی، عماره مروزی، ابوالعباس مروزی، لوکری چنگ‌زن، شاکر بخاری، حکیم ابوطاهر خسروانی، ابوالحسن منجق، حنظله بادغیسی، فیروز مشرقی، مسعود مروزی، ابوسلیک گرگانی، محمد بن وصیف، محمود ورّاق، بسّام گُرد، محمد بن مخلد، ابواسحاق بن جویباری، محمد بن محمود براعی، ابوالعباس رانجبانی، ابومُؤید رونقی، غزالی لوکری، محمد بن موسی فراولوی، محمد بن عثمان کاتب، محمد بن حسن عبدالله معروفی، معنوی و خباز نیشابوری.[5] امیر نوح بن نصر سامانی نیز همچون پدرش نصر بن احمد، پشتیبان و مشوق دانشمندان و هنرمندان و ادیبان بود. در عصر او، علمای دربار سامانی بسیاری از کتاب‌های علمی و فلسفی یونانی را به زبان فارسی ترجمه کردند، اما چون به صحت این ترجمه‌ها اطمینانی نبود و تا آن زمان نهاد نظارتی‌ای بر صحت ترجمه متون علمی نظارت نمی‌کرد، نوح از ابونصر فارابی خواست تا پس از تحقیق و تفحص کافی در کتاب‌ها و ترجمه‌ها، ترجمه صحیح و جامعی از آنها تهیه کند. فارابی دربی این تقاضا، کتابی با نام تعلیم الثانی فراهم آورد و از آن پس خود او نیز به «معلم ثانی» شهرت یافت.[6] ابوصالح منصور بن نوح سامانی نیز از امرایی بود که به سنت نیاکان خود با شوق و ذوق قلبی، به حمایت و تربیت علما و شعرا و مفسران همت گماشت. به فرمان این امیر، ابوعلی محمد بن عبدالله در سال ۳۵۲ ق به ترجمه تاریخ الامم و الملوک طبری اقدام کرد. ابوعلی بلعمی، در فرآیند ترجمه، با حذف مطالبی از اصل عربی مطالبی از تاریخ نامه‌های دیگر بر آن افزود. از این‌رو، این کتاب از قالب ترجمه بیرون آمد و رنگ و شکل تالیف به خود گرفت و به تاریخ بلعمی شهرت یافت.[7] امیران سامانی نه‌تنها حامی و مروج علم و ادب بودند، بلکه در پرورش علوم عقلی به‌ویژه فلسفه نیز کوشش بسیاری کردند و خراسان و ماوراءالنهر در دوران آنها مهد شکوفایی فلسفه اسلامی شد. در همین عصر، دو کتاب معروف علم پزشکی و داروشناسی «الابنیه عن حقائق الادویه» اثر ابومنصور موفق هروی و «هدایه المتعلمین فی الطب» اثر ابوبکر ربیع بن احمد اُخَوینی بُخاری، تألیف و تدوین شد. حدود العالم من المشرق الی المغرب از نوشته‌های ناشناس، که به امیر ابوالحارث محمد احمد فریغونی امیر دست‌نشانده سامانیان در جوزجانان تقدیم شد، اثری مهم و ارزشمند در داشن جغرافیا بود. عجائب البَرّ و البحر ابوالمؤید بلخی و طوالالقایم ابوبزید بن سهل بلخی (۲۲۳-۳۰۰ ق) و مسالک و ممالک جیهانی، وزیر سامانیان و جغرافیای تاریخی بخارا از ابوعبدالله محمد بن احمد بن سلیمان جَیْهانی و تاریخ بخارای نرشخی، که به نوح بن منصور سامانی تقدیم شده، از دیگر آثاری است که در حوزه جغرافیا تدوین شده است.[8]

۱. نصناف، همان، ص ۲۲؛ فرای، ریچارد (۱۳۶۵)، بخارا دستاورد قرون وسطی، ترجمه محمود محمودی، تهران، علمی و فرهنگی، صص ۹۱-۹۸.
۲. مدرسی، فاطمه (۱۳۷۸-زمستان)، «نقش سامانیان در احیای فرهنگ و ادب پارسی»، نامهٔ فرهنگستان، ش ۱۲، ص ۹۲.
۳. ریپکا، یان (۱۳۸۱)، تاریخ ادبیات ایران از دوران باستان تا قاجاریه، ترجمه عیسی شهابی، تهران، علمی و فرهنگی، ۱۳۸۱، ص ۲۰۶.
۴. فروزانی، «صورت‌ها و هدف‌های تربیتی فرهنگ ایرانی در عهد سامانیان»، ص ۳۲.
۵. نصناف، همان، «ادبیات و موسیقی در قرون سوم و چهارم»، ترجمه لقمان بابیساف، کیهان فرهنگی، شهریور، ش ۱۵۵، ص ۲۲.
۶. مدرسی، همان، ص ۹۸؛ فروزانی، همان، ص ۳۳؛ فدایی عراقی، غلامرضا (۱۳۸۴)، حیات علمی در عهد آل‌بویه، تهران، دانشگاه تهران، ص ۴۲۰-۴۲۱.
۷. مدرسی، همان، ص ۱۰۰.
۸. همان، ص ۱۳۳؛ فدایی عراقی، همان، صص ۴۲۲-۴۲۱.

---

۱ شرایط انتقالی و میهمانی نسبت به ترم‌های قبل تفاوتی داشته است؟ برخی معتقدند این ترم سخت‌تر برخورد می‌شود؟
در آیین‌نامه هیچ تغییری نسبت به سال‌های گذشته نداشتیم که بگوییم امسال سختگیری می‌شود. آیین‌نامه همان آیین‌نامه است، درعین حال نتایج هنوز اعلام قطعی نشده که مشخص شود سختگیری شده یا نه، طبق همان آیین‌نامه سال‌های گذشته درخواست نقل و انتقال ثبت می‌شود.

۲ درخصوص انتقال براساس شرایط ویژه کرونایی چطور؟ آیا رویکرد متفاوتی اتخاذ شده است؟
شرط بر این است که مدارک دانشجو، مربوط به واحد مقصد ارائه شود و واحدها تایید کنند. ممکن است مدارکی که برای محل اقامت بار گذاشته شده، مربوط به آن واحد نباشد و واحد تایید نکرده باشد؛ مثلا دانشجو در واحد نجف‌آباد درخواست کرده ولی ساکن نجف‌آباد نیست که طبیعتا تایید نشده است. برای این منظور اگر مدارک محل سکونت‌شان در آن واحد مقصد نیست از دانشجویان می‌خواهیم که ماده (۱۲ دو) را انتخاب کنند تا طبیعتا از طریق دیگری رسیدگی شود.

۳ برخی دانشجویان معتقدند با توجه به شرایط مندرج در سایت احتمال تایید میهمانی یا انتقالی آنها وجود ندارد. آیا امکان تجدیدنظر وجود دارد؟
آیین‌نامه شامل تمامی دانشجویان متقاضی می‌شود و یک‌سری شرایط خاص در نظر گرفته شده است؛ مثل ازدواج دانشجویی که این افراد پس از قبولی در دانشگاه شرایط انتقال دارند، ولی اگر دانشجو هیچ کدام از شرایط را نداشته باشد و متقاضی باشد براساس ماده «دوازده۲» که هیچ شرطی به جز درخواست وجود ندارد و شرطش این است که رشته و مقصد در واحد موردنظر وجود داشته باشد که می‌توانند درخواست کنند و هیچ محدودیتی از این لحاظ وجود نخواهد داشت.

۴ نتایج درخواست‌های نقل‌وانتقال چه زمانی اعلام خواهد شد؟
با توجه به آغاز بعضی از کلاس‌ها از تاریخ ۲۲ بهمن، نتایج نهایی نقل‌وانتقال قبل از آغاز ثبت‌نام نیمسال بعد و حداکثر تا ۱۵ بهمن ماه اعلام خواهد شد.

۵ آیا هزینه درخواست‌های ثبت‌شده در صورت عدم موافقت برمی‌گردد؟
این هزینه مربوط به بررسی مدارک است که از همان ابتدا از دانشجویی که می‌خواهد درخواستش را ثبت کند، اخذ می‌شود. به دانشجویان اعلام شده که این هزینه برای بررسی مدارک است و در صورت عدم تایید درخواست یا موافقت درخواست این هزینه برگردانده نمی‌شود. البته وقتی آن سال هاست مانده است.

۶ سطح‌بندی واحدهای دانشگاهی بر چه اساسی است؟ به‌ویژه در تهران جابه‌جایی‌ها به چه صورت امکان‌پذیر است؟
معیار طرح نقل‌وانتقالات بوده و معیار دیگری نبوده است. تعداد درخواست‌ها، رشته‌ها، نمره‌های پذیرش که در هر صورت دانشجویی که می‌خواهد میهمان یا منتقل شود سطح نمره پذیرش آن در آزمون نزدیک باشد و دوری از مرکز، که صرفا این معیارها در بحث نقل‌وانتقالات است. این سطح‌بندی مربوط به بحث علمی یا موضوعات دیگری نمی‌شود. برخی دانشجویان سطح‌بندی را به دقت ملاحظه نمی‌کنند. واحدهای مستقر در شهر تهران ازجمله واحد تهران‌شمال، تهران‌غرب، تهران‌مرکزی و پزشکی همه در گروه یک هستند، همه واحدها در تهران (به غیر از واحدهای ورامین، قیامدشت و یادگار امام) جزء گروه یک هستند.

۷ انتقال درون واحدهای یک استان به چه صورت است؟ مثلا از یک واحد در تهران به واحد دیگری انتقال پیدا کند یا از واحد یادگار امام بخواهد به مراکز شهر تهران بیاید، اگر بین دو واحد توافق کنند مشکلی نیست؟
در آیین‌نامه نقل‌وانتقالات بحث یا سرفصلی مبنی بر انتقال درون استانی نداریم. مساله نقل‌وانتقال در تمام واحدها دیده شده است و معیار همان سطح‌بندی هشت گانه است. گروه یک واحدهای مستقر در تهران هستند و بعد براساس تعداد درخواست‌ها و معیارهایی که وجود دارد سطح‌بندی شدند. درمورد اشاره دخالتی نداریم؛ آنها در سامانه مناما باید ثبت‌نام کنند و درخواست دهند که منوط به موافقت واحد مبدا و مقصد انتقال انجام می‌شود.

۸ بسیاری از درخواست‌های انتقال در سطح‌های یکسان با عدم‌موافقت و مشکل مواجه می‌شود؛ علت چیست؟
علت این است که رشته مقطع آبادیه در سال ورودشان در واحد مقصد وجود ندارد. یعنی مثلا دانشجوی رشته کامپیوتر ورودی ۹۵ در واحد تهران‌شمال الان می‌خواهد منتقل شود، تهران غرب در آن سالی که پذیرفته شدند، آن رشته را نداشته و موقع انتقال رکورد آزمون هم عوض می‌شود. یعنی رکورد آزمون تبدیل به واحد تهران‌غرب می‌شود چون آن سال آن رشته وجود نداشته این امکان وجود ندارد و نهایتا دلیلی برای انتقال نمی‌بینند.

۹ دانشجویان سوال دارند که تایید مبدا برای چیست؟
اینکه می‌گویند چرا مبدا را تایید نگیرند یا مقصد را تایید بگیرند؛ برای هردو با توجه به شرایطشان باید تصمیم‌گیری کنند و حق اظهارنظر دارند، این درمورد انتقال است. البته این فقط درمورد انتقال هست و در موارد خاص واحدهای مبدا و مقصد صرفا وظیفه تایید مدارک را دارند. دانشجویان استحضار داشته باشند که مدارک را باید تایید کنند، مثلا دانشجویی که بعد از قبولی ازدواج می‌کند واحد مبدا و مقصد مخالفت یا موافقت نمی‌کنند، درحقیقت مدارک را بررسی می‌کنند، در صورت صحت مدارک کار انجام می‌شود. اگر احیانا واحدی بود باید به اطلاع ما برسانند تا به آن رسیدگی کنیم.

۱۰ انتقال دانشجویان از یک واحد سطح یک به یک واحد سطح دو و پایین‌تر ممکن است؟
بله. به شرط موافقت واحد مبدا و مقصد همین الان می‌توانند درخواست خود را ثبت کنند.

۱۱ آیا در فرآیند انتقال دانشجویان، داشتن یا نداشتن معرف نقشی دارد؟
نه اصلا. این رویه خود یک پروسه دارد. اگر بخواهد در سامانه درخواست دهد همه می‌بینند و هیچ کسی دخالت در این رویه ندارد. در رشته‌های گروه پزشکی، به‌خصوص رشته‌های خود پزشکی، پرستاری، مامایی، به دلیل محدودیت امکانات بیمارستانی این شرایط به وجود می‌آید، فرض بفرمایید واحدی که می‌خواهد دانشجو بپذیرد باید برای آن، امکانات بیمارستانی فراهم کند، این امکانات بیمارستانی محدود است، به‌طور مثال در رشته مامایی برای فارغ‌التحصیل باید ۶۰ زایمان بگیرد وقتی تعداد دانشجوها زیاد باشد این آمار را نمی‌توانند پر کنند به این علت هم دانشجو از فارغ‌التحصیلی خود عقب می‌افتد و هم فارغ‌التحصیلی بقیه دانشجویان. به واسطه همین مشکلات و محدودیت‌ها سهمیه میهمانی برای ایثارگران نیز برداشته شد.

۱۲ آیا ورودی‌های ۹۹ دانشگاه آزاد اسلامی هم می‌توانند از میهمانی یا انتقالی استفاده کنند؟
بله. آنها می‌توانند انتقالی یا میهمانی بگیرند و مشکلی برای استفاده از آن ندارند.

۱۳ دانشجویان پذیرش‌شده براساس سوابق تحصیلی هم می‌توانند انتقالی بگیرند؟
در مقطع کارشناسی نمی‌توانند انتقالی بگیرند. میهمانی براساس ضوابط قابل بررسی است. اگر بدون کنکور باشند می‌توانند مجدد در واحد موردنظر خود ثبت‌نام کنند و درس‌هایی که خوانده‌اند معادل‌سازی می‌شود. پس مشکلی ندارد مگر اینکه جایی ثبت‌نام کرده باشد. به‌عنوان مثال رشته حقوق در یکی از واحدهای اطراف تهران ثبت‌نام کرده که بدون آزمون باشد و درخواست انتقال داشته به‌عنوان مثال در تهران مرکزی که با کنکور است این امر امکان‌پذیر است.

ادامه در صفحه ۵

ادامه از صفحه ۴

مهم‌ترین دغدغه‌های دانشجویی درخصوص نقل‌وانتقالات، تخفیف شهریه و خوابگاه‌ها در گفت‌وگو با مدیرکل امور دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی مورد بررسی قرار گرفت

پاسخ به ۱۲+۲۱ سوال مهم صنفی دانشجویان دانشگاه آزاد

علیرضا صاصامت، مدیرکل امور دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی چندی پیش در گفت‌وگویی اینترنتی با صفحه دانشجویان ورودی ۹۹ دانشگاه آزاد به سوالات مختلف و پرتکرار دانشجویان این دانشگاه در حوزه‌های مختلف نظیر نقل‌وانتقالات، شرایط خوابگاه‌ها و تسهیلات مربوط به تخفیف شهریه‌های دانشجویی پاسخ گفت که خلاصه آن را در دو بخش سوالات مربوط به نقل‌وانتقالات در ۲۱ سوال و سایر حوزه‌ها در قالب ۱۲ سوال می‌خوانید.

مریم حضرتی
روزنامه‌نگار

۱۴ آیا برای انصراف و ثبت‌نام مجدد باید هزینه انصرافی پرداخت شود؟
هزینه انصراف از دانشجویی که در یک واحد دیگر دانشگاه آزاد اسلامی ثبت‌نام کند به هیچ عنوان گرفته نمی‌شود.

۱۵ هر دانشجویی می‌تواند یک‌بار تغییر رشته دهد؛ یعنی من اگر در تهران مرکزی بدون کنکور درس می‌خوانم انصراف بدهم می‌توانم بروم در یک واحد دیگر که کنکور نداشته باشد ثبت‌نام کنم؛ می‌توانم رشته را تغییر دهم؟
محدودیتی در تعداد وجود ندارد. تنها برای دانشجویانی می‌توانند محدودیت داشته باشند که نظام وظیفه دارند و باید گواهی تحصیلی برای آنها صادر شود این دانشجویان نمی‌توانند انصراف دهند و جای دیگری بروند ولی برای بقیه محدودیتی وجود ندارد. در رشته اگر مشکلی نداشته باشند می‌توانند بدون هیچ هزینه انصرافی جابه‌جا شوند.

۱۶ برای پیگیری مشکلات دانشجویان در سامانه ثبت‌نام چگونه باید اقدام کرد؟
یک اپراتور ویژه پاسخگویی به سوالات و مشکلات دانشجویان وجود دارد. شماره ۰۲۳۵۱۲۱۵ به این موضوع اختصاص داده شده و دانشجویان می‌توانند تماس بگیرند. ممکن است پشت خط بمانند به این علت که همه تماس با این خط است اما این خط ثابت و پاسخگو در ساعت اداری است و تا ساعت پنج پاسخگو خواهند بود.

۱۷ دانشجویان مامایی به غیر از این هزینه‌ای که می‌کنند وقتی انتقالی یا میهمانی می‌گیرند یک نصف شهریه ثابت دارند که یک میلیون تومان است؟ راه‌حلی وجود ندارد؟
در گروه پزشکی به علت هزینه‌های بیمارستانی که عرض کردم واحدهای مبدا و مقصد خوابنا خواه متحمل به اخذ هزینه می‌شوند. واحد مبدا وقتی ۳۰ نفر دانشجو پذیرش می‌کند با بیمارستانی که قرارداد می‌بندد بیمارستانی که تامین می‌کند باید ۳۰ نفر را پیش‌بینی کند، حالا در این بین اگر ۱۰ نفر دانشجو جابه‌جا کنند هزینه آن کم نمی‌شود و این تعداد قرارداد را برای ۳۰ نفر بسته است و به این علت یک هزینه اضافی در نظر می‌گیرند. برای حل این مشکل کسانی که شرایط لازم را دارند می‌توانند میهمانی دائم بگیرند ولی خب این محدودیت وجود دارد. میهمان یک ترم برای موارد خاص است که دانشجو مشکل دارد؛ مشکلات مختلف و براساس ظرفیت واحد مبدا و مقصد درخواست می‌کنیم کمک کنیم ولی طبیعتا وقتی یک دانشجو پذیرفته می‌شود و آنجا ثبت‌نام می‌کند تا در آنجا درس بخواند در شرایط خاص یک یا دو ترم کمک می‌کنیم که انجام شود مگر اینکه شرایط میهمانی دائم داشته باشد که موضوع آن با انتقال فرق می‌کند.

۱۸ تفاوتی در میهمانی و انتقالی در مدرکی که صادر می‌شود، وجود دارد؟
بله برای میهمان دائم مدرک از واحد مبدا صادر می‌شود.

۱۹ چرا به دانشجویان دکتری انتقالی داده نمی‌شود؟
به علت اینکه در مقطع دکتری محدودیت پذیرش هست و آنها دانشجوی دوره کارشناسی نیستند که با ۱۵، ۳۰ یا ۴۰ نفر در یک کلاس باشند، دانشجوی دکتری دو یا سه نفر در رشته ورودی هستند طبیعتا اگر دانشجو قرار است منتقل شود روال آموزشی برای ورودی‌های آن سال برای بقیه دانشجوها به هم می‌خورد و این محدودیت وجود دارد.

۲۰ آیا دانشجویان میهمان هم شامل تخفیف شهریه می‌شوند؟
خیر. چون این دانشجو خودبه‌خود از یک شرایط دیگری استفاده کرده است. با دانشجویان ورودی خود سنجیده نمی‌شود و با یک گروه دیگری سنجیده می‌شود.

۲۱ موارد ویژه یا خاصی که ممکن است در آیین نامه وجود ندارد قابل پیگیری است؟
حالت کلی در آیین‌نامه وجود دارد. اما در موارد استثنایی دانشجویان می‌توانند به واحد مبدا مراجعه کنند و واحدها به ما انتقال می‌دهند. این موارد باید تا پیش از پنج بهمن به سازمان مراکز ارجاع داده شود تا تصمیم‌گیری نهایی صورت گیرد.

۲۲ خوابگاه‌ها درحال حاضر برای چه رشته‌هایی دایر است؟
رشته‌هایی که دوره‌های بیمارستانی و واحدهای عملی دارند و باید در واحدها حضور پیدا کنند باید در خوابگاه باشند. مشخص است غالبا رشته‌های پزشکی است که بحث کارآموزی در بیمارستان را دارند و بعضی از رشته‌های فنی دارند. در حوزه دانشجویی تمهیدی برای برخی دانشجویان پیش‌بینی کردیم اینکه خوابگاه‌ها با توجه به تمام پروتکل‌های بهداشتی از ستاد کرونا بازگشایی شد. حتی این پیش‌بینی را کردیم که تمام متصدیان خوابگاه بعد از بازگشایی آموزش‌های لازم بهداشتی را ببینند. آموزش‌های بهداشتی برای پیگیری از کرونا دیده شود و هر دانشجویی که بحث عملی و الزام حضور در واحد را داشته باشد خوابگاه برایش فراهم است.

۲۳ برای افراد حاضر در خوابگاه‌ها امکانات سلف هم قابل استفاده است؟
چون تعداد دانشجوها زیاد نیست این اجازه را به واحدها داده‌ایم که اگر درخواست باشد بتوانند با یک پیمانکاری صحبت کنند و به تعداد نیاز غذا برای آنها تهیه کنند ولی سلف به آن معنی که برای همه دانشجوها باز باشد خیر، به خاطر مسائل بهداشتی به صلاح دیده نشد.

۲۴ برای واحدهای دانشگاهی مستقر در تهران برنامه‌ای درخصوص اختصاص خوابگاه دارید؟
استان تهران و شهر تهران خوابگاه دانشجویی ندارد. الان نزدیک به دو ماه است که با مسئولان استان تهران صحبت می‌کنیم که بتوان برای ترم آینده خوابگاه تهیه کنیم. طبیعتا به علت محدودیتی که وجود دارد اولویت اول برای خوابگاه خواهران خواهد بود.

۲۵ تکلیف خوابگاه متاهلین که پیش‌تر مطرح شده بود به کجا رسید؟
متقاضی خیلی کم بود. یک تعداد از واحدهایمان اعلام آمادگی کردند و بسترآن را داشتند ولی چون متقاضی کم بود این کار جلو نرفت چون خوابگاه متاهلی شرایط خاص خود را دارد. یک سوئیت کوچک با همه امکانات است که به لحاظ اینکه با خوابگاه‌های معمولی متفاوت است، باید شرایط آن هم فراهم می‌شد. طبیعتا برای یک یا دو نفر امکانش نبود.

۲۶ چه زمانی کارت دانشجویی به دست دانشجویان خواهد رسید؟
کارت دانشجویی با توجه به تغییر سیستم آموزش که الان آموزشیار شده؛ همان‌طور که صحبت کردم‌ام درحال آماده‌سازی است ولی تاخیر آن به خاطر موضوعی بود که باید اطلاعات کامل می‌شد و به سیستم آموزش می‌آمد و کمی زمان برد. برای تمام واحدهای دانشگاهی سیستم آموزشیار پیاده‌سازی می‌شود. در بحث نقل‌وانتقالات باید تمام دانشجویان را پوشش می‌دادیم. فعلا از کد موقت مربوط به آزمون استفاده می‌کنیم. ان‌شاءالله ترم آینده به سیستم آموزشیار متصل می‌شویم و اینکه آن قسمت‌ها و واحدهایی که از سیستم آموزشیار استفاده می‌کنند اطلاعات‌شان دقیق است. الان دانشجویانی که سیستم آموزشیار را درخواست دادند دقیقا اطلاعات آموزشی‌شان را می‌بینند که در این سیستم معدل کل، ترم‌های گذشته‌شان، آمده است.

۲۷ برای ارائه مدارک تخفیف شهریه باید به صورت حضوری مراجعه کرد؟
بله. درحال حاضر برای ارائه مدارک باید از طریق مراجعه یا روش‌هایی که در اختیار قرار گرفته استفاده می‌شود. البته به‌زودی این اتفاق از طریق دانشجویار میسر خواهد شد.

۲۸ تخفیف شهریه شامل چه دانشجویانی می‌شود؟
آیین‌نامه‌ای وجود دارد که دانشجویان در سایت دانشگاه می‌توانند آن را ببینند. در این آیین‌نامه ۱۶ شرایط را پیش‌بینی کردیم، توضیحات شرایط عمومی است. دانشجویان ممتاز دانشجویانی هستند که مشمول تخفیف می‌شوند. نفرات اول تا سوم ورودی هر دوره دانشجویان ممتاز هستند. قاریان و حافظان قرآن؛ ورزشکاران، قهرمان کشوری، کسانی که در تیم‌های دانشگاهی هستند و مقام می‌آورند را شامل می‌شوند. در همه موارد به حوزه معاونت فرهنگی دانشگاه مراجعه می‌کنند و الان که غیرحضوری است می‌توانند درخواست‌شان را از طریق سامانه ثبت کنند. سامانه‌های خود واحد هم ثبت می‌کنند.

۲۹ دانشجویان متاهل تخفیف به‌خصوصی دارند؟
بخشنامه‌ای داریم که اگر دانشجویان در دوره دانشجویی ازدواج کنند آن ترمی که ازدواج کردند صددرصد شهریه در مقطع کاردانی و کارشناسی و ۵۰ درصد در مقطع کارشناسی‌ارشد و دکتری تخفیف داده شود. این هدیه ازدواج دانشگاه به دانشجویان است.

۳۰ دانشجویان تحت پوشش بهزیستی مشمول تخفیف شهریه می‌شوند؟
یک تفاهمنامه‌ای با سازمان بهزیستی داریم. دانشجویانی که تحت پوشش سازمان بهزیستی هستند براساس آن ۲۰ درصد تخفیف داده می‌شود و استخدار دارید که یک بخشی از آن را سازمان بهزیستی تخفیف می‌دهد و این یکی از آن موارد است که تعداد دانشجویانش هم که مشمول این شرایط هستند بسیار زیادند. بیشترین دانشجویان تحت پوشش بهزیستی برای دانشگاه آزاد اسلامی است یعنی بیشتر از ۶۰ درصد کل دانشجویان تحت پوشش بهزیستی در دانشگاه آزاد اسلامی هستند.

۳۱ دانشجویان شاهد و ایثارگردان هم شامل تخفیف شهریه خواهند شد؟
ایثارگران و فرزندان معظم شهدا و فرزندان جانبازان بالای ۲۵ درصد برای آنها تخفیف شهریه اصلا مطرح نیست چون تمامی شهریه آنها ازطریق بنیاد شهید پرداخت می‌شود.

۳۲ هم دانشجویان بهزیستی و هم دانشجویان ایثارگران این مشکل را دارند، الان می‌خواهند کارت امتحان بگیرند با مشکلات بدهی شهریه مواجه می‌شوند؟
افرادی که تحت پوشش بهزیستی هستند قرار نیست شهریه ندهند، تخفیف شهریه شامل حال آنها می‌شود. دانشجویان عضو خانواده ایثارگران و خانواده معظم شهدا نباید شهریه‌ای پرداخت کنند و اگر الان بدهی برایشان زده شده باشد احتمالا به خاطر تبدیل اطلاعات در آموزشیار است و حتما برطرف می‌شود. مشکلات خاص دانشجویان شاهد، از طریق واحد امور ایثارگران پیگیری و حل می‌شود.

۳۳ خانواده‌های دارای ۲ دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی هم تخفیف شهریه شامل‌شان می‌شود؟
بله، تخفیف شهریه شامل آنها هم می‌شود. هر دو دانشجو با گرفتن گواهی اشتغال به تحصیل و ارائه آن به حوزه فرهنگی و دانشجویی واحدهای مربوط به خود می‌توانند از تخفیف شهریه بهره‌مند شوند.

نیمکت خبر

نارضایتی ۱۵ درصدی دانشجویان از تدریس اساتید

سعید حبیبیا ضمن بیان این مطلب در گفت‌وگو با مهر درباره حذف شرط چاپ مقاله در نشریات علمی برای دفاع از رساله دکتری گفت: «تصمیم دیوان عدالت اداری مبنی بر حذف شرط چاپ مقاله در نشریات علمی برای دفاع از رساله دانشجویان را ایجاد بسترهای لازم، آموزش‌ها و از راه دور منتقل کنند و مسیری که بیشتر دانشگاه‌ها درحال حاضر در پیش گرفته‌اند، زنده نگه‌داشتن آموزش و جریان یادگیری از طریق آموزش از راه دور است.» حبیبیا اظهار کرد: «بررسی کارشناسان مرکز مشاوره دانشگاه تهران نشان داد حدود ۳۰ درصد دانشجویانی که مورد مصاحبه قرار گرفته‌اند خود یا اعضای خانواده آنها مبتلا به کرونا شده‌اند. از این میان ۲۰ درصد فقط ابتلای خود دانشجو، ۵ی درصد ابتلای خانواده دانشجو و ۲۴ درصد ابتلای دانشجو و خانواده دانشجو بوده است.» وی افزود: «بیش از ۴۸ درصد دانشجویان از کیفیت تدریس استادان تا میزان رضایت‌شان، ۳ی درصد دانشجویان رضایت متوسط و تنها ۱۵ درصد آنها رضایت کمی از کیفیت تدریس استادان دارند.

همچنین بیش از ۵۴ درصد دانشجویان معتقدند که اتلاف وقت در آموزش از راه دور کمتر است. حدود ۸۲ درصد دانشجویان نیز به تجهیزات و امکانات لازم برای حضور در کلاس‌های آنلاین تا حد زیادی دسترسی داشته و حدود ۵۷ درصد از نتایج امتحانات تا حد زیادی راضی هستند.»

رای «شرط چاپ مقاله» با مصوبات شورا تطابق ندارد

منصور کیگانیان در گفت‌وگو با مهر درباره حذف شرط چاپ مقاله در نشریات علمی برای دفاع از رساله دکتری گفت: «تصمیم دیوان عدالت اداری مبنی بر حذف شرط چاپ مقاله در نشریات علمی برای دفاع از رساله دانشجویان را ایجاد بسترهای لازم، آموزش‌ها و از راه دور منتقل کنند و مسیری که بیشتر دانشگاه‌ها درحال حاضر در پیش گرفته‌اند، زنده نگه‌داشتن آموزش و جریان یادگیری از طریق آموزش از راه دور است.» حبیبیا اظهار کرد: «بررسی کارشناسان مرکز مشاوره دانشگاه تهران نشان داد حدود ۳۰ درصد دانشجویانی که مورد مصاحبه قرار گرفته‌اند خود یا اعضای خانواده آنها مبتلا به کرونا شده‌اند. از این میان ۲۰ درصد فقط ابتلای خود دانشجو، ۵ی درصد ابتلای خانواده دانشجو و ۲۴ درصد ابتلای دانشجو و خانواده دانشجو بوده است.» وی افزود: «بیش از ۴۸ درصد دانشجویان از کیفیت تدریس استادان تا میزان رضایت‌شان، ۳ی درصد دانشجویان رضایت متوسط و تنها ۱۵ درصد آنها رضایت کمی از کیفیت تدریس استادان دارند.

همچنین بیش از ۵۴ درصد دانشجویان معتقدند که اتلاف وقت در آموزش از راه دور کمتر است. حدود ۸۲ درصد دانشجویان نیز به تجهیزات و امکانات لازم برای حضور در کلاس‌های آنلاین تا حد زیادی دسترسی داشته و حدود ۵۷ درصد از نتایج امتحانات تا حد زیادی راضی هستند.»

دانشگاه‌ها محور حل مساله استان‌ها می‌شوند

محمدسعید سیفدر گفت: «گوماهر بهانه‌ریزی و سیاستگذاری امور پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در گفت‌وگو با ایرنا گفت: «توسعه دوره پسادکتری درکنار مقطع کارشناسی‌ارشد و دکتری به‌عنوان سه رکن اصلی اجرای پروژه‌های کاربردی شناخته می‌شود. به‌منظور تقویت دوره پسادکتری در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی وابسته به وزارت علوم، آیین‌نامه پسادکتری به دانشگاه‌ها ابلاغ شد. در گذشته دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی براساس آیین‌نامه‌های داخلی، توانمندی و پروژه‌ای که داشتند نسبت به جذب پژوهشگران پسادکتری اقدام می‌کردند.» وی ادامه داد: «یکپارچه‌سازی و وحدت رویه در دانشگاه‌ها، نظارت وزارت علوم بر آمار و ارقام دوره‌های پسادکتری و پژوهشگران، حمایت از این دوره‌ها و کمک به اعتبارات دانشگاه‌ها برای جذب این دوره از دلایل ابلاغ آیین‌نامه یاد شده به دانشگاه‌هاست.» مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و سیاستگذاری امور پژوهشی وزارت علوم با بیان اینکه دوره پسادکتری همیشه مورد توجه این وزارتخانه است، اظهار برامهیت استان را تعریف پروژه‌های تحقیقاتی و علمی در دستور کار قرار دهند و در اد